

NIEUWSBRIEF

Jeannette Noëlhuis

Catholic Worker
Amsterdam

Jaargang 23 • Nr. 2

*"Laat de watervloed mij niet overstromen,
noch de diepte mij verslinden."*

- Psalm 69, 16

Sinds 1993 zijn meer dan 16.000 migranten omgekomen tijdens hun reis naar Europa. Dit zijn enkel de mensen waarvan het geregistreerd is.

CATHOLIC WORKER

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Onze levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten.

De Catholic Worker is een beweging van radicale christenen en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: onze loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan onze loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Ons streven is om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.

In het evangelie van Matteüs zegt Jezus: "Al wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, hebben jullie voor Mij gedaan". Tot de onaanzienlijksten anno 2011 horen ook de mensen in onze samenleving die wij het stempel 'illegaal' opdrukken. Daarom leven we samen met tien tot twaalf mensen zonder papieren, die soms nog wel en soms ook niet uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. We (proberen te!) delen wat we hebben met anderen die minder hebben. We vragen geen salaris voor wat we doen, maar ontvangen wel kost en inwoning.

In de kerngroep werken christenanarchisten en democraten, softe vegetariërs en gewetenloze vleeseters, hardcore protestanten en Latijn prevelende katholieken, jong en iets minder jong, man en vrouw, samen onder één dak. De Catholic Workerbeweging heeft geen partijprogramma of hoofdkantoor. Ieder binnen de beweging zoekt steeds opnieuw naar nieuwe en oude antwoorden op de vragen van de tijd. We zien het als een persoonlijke taak van ieder om te helpen wanneer iemand in nood is. We maken geen aanspraak op overheidsgeld. Dankzij de steun van veel mensen, engelen en heiligen en Gods erbarmen kan deze gemeenschap bloeien.

*Mattias Brand
Liesbeth Glas
Frits ter Kuile
Sarah Leuder*

INHOUD

- 3 • Woord vooraf
- 4 • Huisnieuws
– door *Mattias*
- 8 • De in- en uitgang
– door *Liesbeth*
- 10 • Het goede leven: ‘cult, culture, cultivation’
– door *Frits*
- 13 • De mantel in uw kast
- 14 • Volken aller landen: weest verontwaardigd!
– door *Gerard Moorman*
- 16 • Een schreeuw om hulp van vluchtelingen
- 18 • De navolging van Jezus in de marge
– door *Mattias*
- 21 • Het leven delen van geïlegaliseerden
– door *Sarah*
- 22 • Boompje zonder wortels – of de wonderen zijn de wereld nog niet uit
– door *Liesbeth*
- 24 • Apartheid in Nederland
– toespraak van *Helen Hintjens*
- 27 • Agenda
- 28 • John Woolman: fairtrade heilige
– door *Frits*
- 30 • Geknipt voor u
- 31 • Bedelnap
- 32 • Vastenwakes bij grensgevangenis Schiphol

WOORD VOORAF

Het leek een en al crisis het afgelopen jaar. Het financieel-economische stelsel kraakt aan alle kanten. De EU is nooit eerder in zo'n zwaar weer terecht gekomen en de euro gaat een onzekere toekomst tegemoet. Maar de echte crisis is natuurlijk dat 1,4 miljard mensen met minder dan 1,25 dollar per dag moeten rondkomen en dat het milieu naar de knoppen gaat.

De Catholic Workerbeweging is van start gegaan in 1933, op het hoogtepunt van de *Great Depression*. Dorothy Day schreef terugkijkend op de beginjaren, dat het leven trekken kan krijgen van het hemelse feestmaal, wanneer er kameeradschap is (*companionship*). “We hebben geleerd dat liefde de enige oplossing is en dat liefde komt met gemeenschap.” Onze goede voornemens voor de komende jaren kunnen simpel zijn: meer aandacht voor gemeenschap, meer solidariteit met gemarginaliseerden, meer eenvoud in ons leven en meer zorg voor het milieu.

Huisnieuws

Twee weken terug bleek ons internet afgesloten. Vlak na onze wekelijkse teamvergadering verscheen er een boodschap op het scherm die ons waarschuwde zo snel mogelijk contact op te nemen met onze provider. Aldaar bleek dat we een ernstige beveiligingslek hadden door een worm (een soort virus) die aanvallen uitvoerde vanaf onze computer. Gelukkig konden we het probleem verhelpen en werden we niet helemaal afgesloten van deze eerste levensbehoefte.

- door Mattias

Dit lijkt in eerste instantie niet zo'n groot probleem, maar voor veel van onze huisgenoten is het internet wel een eerste levensbehoefte. Zo trof ik Yun uit Noord-Korea met enige regelmaat in totale verwarring voor het modem aan. 'Hij doet het niet' was de ervaring die ons wat schaapachtig samenbracht voor dat grijze kastje. Even opnieuw opstarten was doorgaans genoeg om de Koreaanse films weer te zien en om verder op de gang het chat/Bijbelstudie/muziekprogramma vanuit Eritrea weer te horen aanslaan.

Beide geluiden zijn inmiddels om zeer positieve redenen gestopt. Zowel Yun als Roman en haar dochtertje Simrt uit Eritrea hebben papieren gekregen. Dat was niet wat we verwacht hadden, maar

sommige wonderen gebeuren toch nog. Zo kreeg Roman bepaalde papieren uit haar land van herkomst waardoor ze haar identiteit kon aantonen en wist een van de medewerkers van het STIL

(een solidariteitsorganisatie voor vluchtelingen) een oude wetswijziging te vinden waarop onze Noord-Koreaan zich kon beroepen. Het is overduidelijk dat ze blij zijn met deze omwenteling in hun situatie. Maar toch is er ook verdriet. Als je zo'n lange tijd zit te wachten op de beslissing over jouw status, gaan er dingen kapot in een mensenleven die niet zomaar weer genezen.

Roman en Simrt hebben een huis gekregen op vijf minuten fietsafstand van ons huis. We zijn heel blij met alle hulp die zij gekregen hebben van vrienden van het Noëlhuis. Super, dat er zomaar allemaal kasten verschijnen en dat jullie konden helpen met het leggen van de vloer! Stiekem hopen wij natuurlijk dat we nog vaak jullie hulp in mogen roepen voor dit soort feestelijke klussen.

Terwijl het in Nederland regenachtig en koud was, ging de kerngroep in mei naar een bijeenkomst in het altijd zonnige Cudham (bij Londen). Daar hadden we een ontmoeting met Catholic Workers uit Duitsland, Engeland, de V.S., Australië, Zweden, België en andere landen. Voor Mattias, Liesbeth en

Caro was het voor het eerst dat ze deze mensen ontmoetten. Bijzonder om te horen hoe zulke verschillende mensen toch met vergelijkbare dingen bezig zijn en ook worstelen met dezelfde vragen: tot hoever gaat je gastvrijheid? Hoe verhouden gastvrijheid en empowerment zich tot elkaar?

Dit soort vragen waren niet alleen theorie voor ons in de afgelopen maanden.

Zo moesten we beslissingen nemen die soms moeilijk waren en die diep ingripen in het lot van mensen. Dat geeft slapeloze nachten en geëmotioneerde discussies en uiteindelijk weten we niet of we de juiste keuzes maken. Pijnlijk was bijvoorbeeld ons afscheid van Pjotr en zijn familie. Sinds afgelopen jaar woonde nog maar een van de familieleden bij ons in huis, maar we voelen ons nog steeds met het hele gezin verbon-

den. Toen de ‘Dienst Terugkeer en Vertrek’ ze samen met de Vreemdelingenpolitie in de hoek zette, was dat ook voor ons schokkend. Ze kregen 28 dagen om het land vrijwillig te verlaten, daarna zouden ze vervolgd kunnen worden en worden uitgezet. Na vele jaren Nederland werd elke mogelijkheid die ze nog hadden in één klap weggevaagd. Voor de familie was dit genoeg reden om met onbekende bestemming te vertrekken.

We verwelkomden ook nieuwe bewoners en logés. Mohammed uit Sierra Leone, Esther uit Sierra Leone, Malou en haar peuter Alem uit Ethiopie en Halima met vier (!) kinderen uit Liberia: Kaleb, Abu, Mustafa en Fatumata. Het is wonderlijk om opeens weer een huis te zijn waar negen kinderen rondrollen en op fietsjes de gangen onveilig maken. Onze nieuwe Duitse vrijwilligster Sarah, die zich elders in deze nieuwsbrief voorstelt, heeft er haar handen vol aan. Samen televisie kijken (maar niet voor vijf uur 's middags), samen naar de Gaasperplas (op de laatste dagen met zon) en ze overtuigen dat opruimen na het eten best wel een goed idee is. Deze grote kinderschare brengt zowel vreugde als moeilijkheden. We zijn blij dat we een tijdelijke veilige haven kunnen bieden waar ze kunnen spelen en naar school gaan. Maar bij kinderen zijn we ons altijd extra bewust van het feit dat hun verblijf maar tijdelijk is. Waar zullen ze over een aantal maanden spelen? We weten het niet.

Terugkeer naar het land van herkomst is soms een mogelijkheid. Ik denk aan onze logé uit Bagdad, of de jongeman uit Guinée die dankzij een terugkeerproject rijlessen kreeg en basisvaardigheden voor een automonteur kon leren, voordat hij terug ging. Het is boei-

end om zo'n traject van nabij mee te maken en we hopen dat deze een klein beetje bij zal dragen aan het leven hier ver vandaan.

Dichtbij huis zijn er ook veranderingen. De jongeman die vrijwel dagelijks bij ons komt eten (maar niet bij ons woont) leek langzaam uit zijn isolement te komen. Waar hij eerst moeilijk aan te spreken was en soms wat boos overkwam op onze gasten, ging hij mee op vakantie en kan je nu hele gesprekken met hem voeren. Maar je weet natuurlijk nooit hoe het verder gaat. Soms zit hij er weer met zijn ogen dicht en lijkt hij totaal gevangen in al z'n gedachten.

Natuurlijk gebeurde er nog veel meer in de afgelopen maanden. We boden onder veel media-aandacht een petitie aan aan de Amerikaanse consul voor de vrijlating van soldaat en klokkenluider Bradley Manning. We hebben begrepen dat in de tussentijd zijn leefomstandigheden iets verbeterd zijn en dat hij in een iets minder strenge gevangenis zit.

Een ander groot project was de jaarlijkse huisvakantie. De zon liet ons enigszins in de steek, maar desondanks hadden we met zo'n tien kinderen en twintig volwassenen een goede tijd in Zeeland. Hartelijk dank aan het SKAN-fonds

en Cordaid Bond Zonder Naam voor hun bijdrage om dit mogelijk te maken. Toen we terugkwamen bleek tot onze schrik dat zowel de wasmachine als de droger ermee ophielden. Omdat gewone machines het niet lang volhouden met zoveel gebruikers, besloten we tot de aankoop van professionele apparaten. Een gigantische investering en we zijn blij met de mensen die dit voor ons mogelijk hebben gemaakt. Nadat we vorig jaar rond deze tijd een moeilijk moment hadden met onze financiën voelden we ons dit jaar erg gezegend. Vol goede moed kijken we dan ook naar de mogelijkheid om een extra appartement erbij te krijgen, zodat we de continuïteit met een sterke kerngroep en een goed gevuld huis kunnen volhouden. We zijn daarover in gesprek met bevriende organisaties en geldschieters, zodat we snel kunnen reageren als de mogelijkheid zich aandient.

Terwijl hier een van de vrijwilligers binnenkomt om Nederlandse les te geven, realiseer ik me dat het bij lange na niet alleen van geld afhangt wat we hier doen. Dag in dag uit komen hier bezoekers over de vloer, geïnteresseerd in het leven in een woongroep of ook bezig met het werk onder ongedocumenteerd. Het is geweldig om iets te mogen vertellen tijdens een ‘grassroots’ con-

trastnacht van de theologie waar vooral jonge theologen op afkwamen die op een of andere manier maatschappelijk betrokken zijn. Het is fijn om keer op keer weer supervisie te mogen krijgen in de bibliotheek van de gemeenschap ‘Oudezijds 100’, midden op de Wallen. Wat dat betreft voelen we ons deel van

een hele beweging van mensen die op een andere manier in de wereld willen staan. Dat is dan ook wat we willen proberen te leven en keer op keer weer proberen te verwoorden: een andere wereld is mogelijk, een wereld waarin het eenvoudiger is om goed te zijn. Ω

De in- en uitgang

Het gebeurt geregeld dat mensen verdwaasd ronddwalen in ons huis. Ze zoeken de uitgang. Wie ons huis kent verbaast zich daar niet over. Het is een huis met vele deuren. Er zijn in totaal vijf in- en uitgangen met elk een deur. Dan zijn er nog de kamerdeuren, wc-deuren, douchedeuren, de keuken- en kantoordeur, deuren van voorraadkasten, etc. De lange gang van het Jeannette Noëlhuis verwart en desoriënteert mensen. Al gauw begint men deuren open te trekken, op zoek naar de uitgang.

- door Liesbeth

Dit gevoel van desoriëntatie moet onze medehuisbewoners het gevoel geven dat Nederland een land van doolhoven is. Als je al niet verdwaalt in het huis met de 32 deuren, dan wel in alle procedures, regelingen en advocatenpraat die zij doorstaan. Vanaf het moment dat mensen voet over de grens zetten, worden ze gevangen in de klevrige netwerken die de overheid heeft gesponnen. Deze netwerken zijn gericht op het uitzetten, het verwijderen van hen. Zij komen als gewoon mens de grens over, maar krijgen daarna andere labels opgeplakt: ongewensten, gelukszoekers, economische vluchtelingen, vreemdelingen.

Onlangs stond er een mooi stukje in de Trouw, geschreven door Hans Lappee, GroenLinks raadslid uit IJsselstein. Hij beschrijft daarin hoe de bootvluchtelingen die ooit uit dictaturen en oorlogen ontsnapten en hun leven in de waagschaal stelden, door ons met open armen werden ontvangen. Nu komen er opnieuw boten vol mensen die oorlogsgebieden zijn ontvlucht met gevaar voor eigen leven. Maar er zijn geen open armen die hen uit de boot naar de veiligheid trekken. Erger nog, mensen die in doodsnood op zee rondobberren worden aan hun lot overgelaten. Ook al komen er vliegtuigen en helikopters voorbij, zijn er boten in de buurt en is bekend dat ze in nood verkeren, dan nog laat men hen aan hun lot over en sterven zij, verhongrend en

verdorstend in hun boot. Mannen, vrouwen, kinderen, zelfs baby's.

Koude armen

Aan de rand van diezelfde zee steken wij onze tenen in het water wanneer we genieten van een heerlijke mediterrane vakantie. Op een dag trekken we misschien onze tenen uit de zee terug en zullen ze rood zijn van het bloed. Het bloed van arme mensen, op de vlucht gedreven door oorlog, armoede en honger. De enige open armen die ze zullen kennen, zullen de koude armen van de zee zijn die hun lichamen zal verzwelgen, op hun vlees zal kauwen en hun botten uitspugen. Misschien zullen hun botten het redden om naar Europa te drijven om aan te spoelen op onze stranden. Souvenir uit Afrika.

Dwalen in moerasland

De mensen die het wel redden om ons rijk landje te bereiken, dwalen vaak al vele jaren. Zij zijn het dwalen gewend. De vele gangen die ze door moeten, de vele deuren die open en dichtgaan voordat ze weer een tijdelijk plekje krij-

gen, in de vreemdelingendetentie, in een asielzoekerscentrum of een andere opvangplek, ontnemen hen het gevoel mensen te zijn. Gedesoriënteerd zwerfen ze rond in hulpverlenende circuits of overheidsinstellingen. Eenieder die ze om de weg vragen wijst ze ergens heen. En bij gebrek aan een kaart volgen ze de instructies, jaar na jaar. Een gebruiksaanwijzing is niet voorhanden, dus leert men al doende. Ook zij

zijn opgezwolgen, ook zij zijn omarmd door koude armen, van het moerasland Nederland.

De Catholic Worker Amsterdam hield op 2 november jl. in hartje Amsterdam een requiem aan de Amstel voor alle doden die vallen aan onze grenzen, voor de naamlozen die ons nooit hebben bereikt, voor de families in Afrika die nooit zullen weten wat er met hun

zoon of dochter is gebeurd. Namens hen rouwen wij. Wij zijn van plan dit elk jaar te doen op Allerzielen. Komt u ook volgend jaar? Ω

Voor meer informatie over het requiem, zie:
<http://www.antenna.nl/Allerzielen2011.pdf>

*en <http://www.eo.nl/goudwierookmirre>
d.d. 20-12-11*

Het goede leven: 'Cult,

Peter Maurin, de mede-oprichter van de Catholic Worker, zou verheugd zijn over de levenswijze van de Franziskus Gemeinschaft bij het Oostenrijkse stadje Pinkafeld. Er wonen negentien mensen die met elkaar en hun gasten een semi-monastiek leven leiden. Frits was er deze zomer samen met zijn twee kinderen op bezoek.

- door Frits

Peter Maurin zei dat de Ierse monniken die vanaf de zesde eeuw na Christus overstaken naar het Europese vasteland de fundamenten voor het middeleeuwse Europa legden. Dat deden ze door *centers of thought* in de steden op te richten en huizen van gastvrijheid om christelijke naastenliefde in de praktijk te brengen; verder ook door het stichten van centra voor agricultuur, waar ze CULT, dat wil zeggen de eredienst, combineerden met CULTURE, dat wil zeggen literatuur en CULTIVATION, dat wil zeggen agricultuur.

Ursula Siegmund, die in de negentiger jaren een jaar doorbracht bij een Amerikaanse C.W. gemeenschap, is sinds tien jaar lid van de Franziskus Gemeinschaft. Haar uitnodiging om eens langs te komen nam ik deze zomer graag aan. Ik was onder de indruk hoezeer deze

gemeenschap leeft in de geest van Peter Maurin's *cult, culture & cultivation*.

Cult

Eredienst en gebed vormen het fundament van de gemeenschap. Om zes uur 's morgens, om twaalf uur en om zes uur 's avonds komt de gemeenschap in de kapel bijeen voor een half uur stilte, gebed, dankzegging en schriftlezing. Elke week is iemand verantwoordelijk voor het openingsgebed. Toen ik er met mijn kinderen logeerde, werden er korte overwegingen van Gandhi gelezen om de dag mee te openen.

Op een ochtend kwam mijn zoontje Onno (7) naar mij toe gerend en riep vol verbazing: "Papa, papa, Martin draagt een priestergevaad!". Hij had Martin leren kennen als de opper hooi stamper die een indrukwekkend brede en hoge stapel hooi schiep op de wagen, terwijl de rest van ons hooi bijeenhark-

te en omhoogstak naar Martin en Onno's grote zus de hooiwagen met een 47 jaar oude trekker trok. Onno was ook onder de indruk van Martins vaardigheden als appelboomklimmer die meer kratten vulde dan mijn kinderen en ik tesamen. En nu droeg deze verweerde oude boer van 72 opeens een priestergevaad! Martin is inderdaad een priester die van zijn bisschop toestemming kreeg om in te treden in de gemeenschap. Dagelijks wordt de mis gevierd voor wie er voor voelt om mee te vieren uit de gemeenschap en uit de wijdere omgeving.

Culture

Omdat er in de gemeenschap geen tv is, wordt lezen in ere gehouden. De bibliotheek in de kelder is niet al te groot, maar elke twaalf weken rijdt Ursula in twee uur met de bus naar Wenen om daar in de grote bibliotheek twintig boeken te lenen die dan circuleren door de gemeenschap.

En is cultuur niet meer dan literatuur? Is cultuur niet ook dat ieder mens artistiek meester in haar of zijn werkzaamheden wordt? Werkzaamheden zijn er

culture & cultivation'

vele in deze gemeenschap. In de winter worden er kleden geweven en kaarsen gemaakt. Het hele jaar door worden er verschillende kazen en boter gemaakt, net als jam, honing en worsten. Ontelbaar veel tomaten worden 's zomers gedroogd, ingemaakt of tot saus verwerkt. En je eigen huis bouwen is ook een hele kunst. Toen ze in 1981 begonnen, gebruikten ze de 260 jaar oude kapel bovenop de heuvel om 's nachts in te slapen en overdag voor het gebed, terwijl ze beetje bij beetje meer ruimte aanbouwden. Dat resulteerde uiteindelijk in de huidige vierhoek van gebouwen,

met daarin een minder barokke en beter te verwarmen kapel en daarnaast alle schuren, stallen en een plantenkas. En is cultuur niet ook een hele levenshouding om van het werk van eigen handen te leven, niemand uitbuitend, en middelen delend met hen die 't minder getroffen hebben?

Gastvrijheid is niet het doel van de gemeenschap, maar maakt er wel een natuurlijk deel van uit. Gasten hebben allerlei achtergronden: jonge mensen die richting zoeken, religieuzen die een sabbatstijd hebben, vluchtelingen, pel-

grims, mensen op zoek naar de zin van hun bestaan.

Cultivation

Ik weet zeker dat Peter Maurin erg blij zou zijn als hij de grote moestuin zou zien vol groenten, fruit en bloemen voor de kapel. Peter zou z'n mouwen opstropen om mee te werken bij de oogst op de velden vol biologisch geteelde aardappelen, kool en tarwe. Net zoals in Peters geboortedorpje wordt er twee keer per week brood gebakken in een houtgestookte oven. Hij zou zich verheugen over de grote pers en de kelder

vol appelsap en cider. Peter Maurin zag niets in het houden van varkens uit winstbejag. Maar hij zou zeker genieten van een stukje vlees van de twee varkens die zich voeden met restjes uit de keuken en de eikels die in hun weitje vallen, of van de konijnen die gras uit de tuin te eten krijgen, of van de zes schapen die grazen op een steile helling. Hij zou een eitje niet versmaden van een van de kippen die sprinkhanen en zelf-verbouwde mais eten. Toen wij er waren, hielpen mijn kinderen met het doppen, sorteren en in zakken doen van een eindeloze stroom kruiwagens vol zongedroogde bonen voor de winterseopen.

De gemeenschap legde haar eigen waterzuiveringsinstallatie aan. Het water dat hieruit komt wordt regelmatig door het waterschap getest en is van zeer goede kwaliteit. Het bezinksel gaat na drie jaar rust terug op de akkers. Met een zonneboiler op het dak en een houtge-

stookte installatie in de kelder wordt water voor de douches en de cv verwarmd. 's Winters wordt het hout hiervoor uit de omringende bossen gehaald en gehakt. Er is ook een zonnekoker met parabolische spiegels om oude aardappelen voor de dieren te koken.

Breken & delen

De gemeenschap begon ook een wereldwinkel in het stadje beneden. Op vrijdag vullen ze hun enige auto, een busje, met verse groenten, bloemen, honing, eieren en brood om op de lokale boerenmarkt te verkopen. De leden van de gemeenschap hebben een gemeenschappelijke pot. Extra inkomen komt van EU-subsidies om boomgaarden te bemaaien en zonnebloembedden op de akkers aan te leggen, giften van gasten, kinderbijslag en oudedagsvoorzieningen. Aan het eind van het jaar wordt alle overtollige geld op een 'breek & deel'-rekening gestort voor projecten van hun vrienden in Afrika, Zuid- en Centraal-Amerika en Oost-Europa. 'Vrienden', want ze kennen de mensen en de projecten die ze steunen door wederzijdse bezoeken. In hun tweejaarlijkse nieuwsbrief 'Francesco' vragen ze ook om steun voor deze projecten en stimuleren ze een grote kring van vrienden en belangstellenden om na te denken over de mogelijkheden tot

eenvoudig en beschouwend leven, waar je ook bent.

Vier generaties leven onder een dak en sommige oudere leden rusten al in hun eenvoudige, maar liefdevol onderhouden graven achter de kapel. Een deel van de leden van de gemeenschap wordt langzaam oud en dat is best een uitdaging. Maar ik denk dat als wij als mensheid op aarde willen overleven, we aan deze gemeenschap een lichtend voorbeeld kunnen nemen voor een rijk en goed leven zonder uitbuiting van elkaar en in liefdevolle harmonie met de schepping. Ω

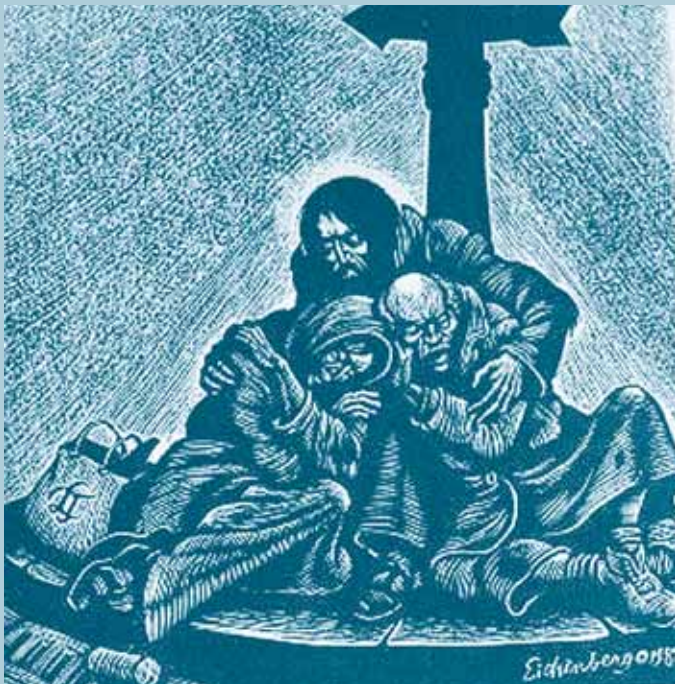
De gemeenschap heeft geen website. Maar een vriend heeft een documentaire over de gemeenschap gemaakt: 25 Jahre christliche Wohngemeinschaft bei Pinkafeld <http://vimeo.com/10547367>

De mantel in uw kast

Wie is de hebzuchtige mens? Dat is die mens voor wie veel nog niet genoeg is. Wie is de bedrieger? Dat is de mens die wegneemt wat aan allen behoort. Zijt gij niet hebzuchtig of bedrieglijk als ge voor eigen gebruik behoudt wat gegeven is om te verdelen? Wanneer iemand de kleding van een ander wegneemt noemen we zo iemand een dief. En wie iemand die naakt gaat zou kunnen kleden maar dat niet doet – zouden we die persoon ook niet zo kunnen noemen?

Het brood dat ge opgeslagen hebt, behoort aan de hungerigen. De mantel die ongebruikt in uw kast hangt, behoort aan de mensen zonder kleding. Het schoeisel dat ge ongebruikt laat behoort aan de mensen die geen schoeisel bezitten.

Basilus de Grote (329 – 379)

Iets, zelfs als het niet gestolen is, moet toch als verduisterd worden beschouwd als men het in bezit houdt zonder het nodig te hebben. De rijke bezit een grote overvloed aan dingen die hij werkelijk niet nodig heeft, en die dus ongebruikt blijven en verloren gaan. Dit terwijl miljoenen mensen door gebrek aan voedsel van honger sterven. Als iedereen niet méér behield dan wat hij werkelijk nodig heeft, zou niemand iets tekort komen en zou iedereen tevreden zijn.

Gandhi (1869 – 1948)

Volken aller landen: we

“Wij willen geen maatschappij van achterdocht, van angst voor illegalen, een maatschappij waar de sociale zekerheid wordt afgebroken, waar de pers aan de leiband loopt van machthebbers, waar de macht van het geld groter is dan ooit. Het is hoog tijd dat de zorg voor de ethiek, het recht en een duurzaam evenwicht op de eerste plaats komen te staan. We lopen het risico de aarde onbewoonbaar te maken als we zo doorgaan als nu.” Woorden die door politici met hoongelach zouden zijn ontvangen als ze afkomstig waren van een jonge activist. Maar ze zijn geschreven door Stéphane Hessel, een 94 jaar oude filosoof met een verzetsverleden, overlevende van vernietigingskamp Buchenwald en een indrukwekkende staat van dienst binnen de Franse politiek en samenleving. In 1948 werkte hij als diplomaat mee aan het opstellen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. In de jaren zeventig was hij Frankrijks ambassadeur bij de VN.

- door Gerard Moorman

Het boekje dat Hessel in 2010 publiceerde onder de titel *Indignez vous!* (letterlijk: Weest verontwaardigd!) is de hartenkreet van iemand die de idealen die hem hebben geïnspireerd verkwanseld ziet. In de slechts 30 pagina's die het boekje telt, neemt Hessel de almaar toenemende sociale ongelijkheid in forse bewoordingen op de korrel. Hij haalt ook uit naar 'de dictatuur' van de financiële markten, de onbarmhartige politiek ten aanzien van illegalen en Ro-

ma's en het geweld van Israël tegen de Palestijnen.

Constructieve inzet

De wereld lijkt onoverzichtelijk en complex. Maar onverschilligheid is de slechtst denkbare houding, schrijft Hessel. De principes en de waarden waar in de twintigste eeuw wereldwijd voor werd gestreden moeten nog steeds met hand en tand verdedigd worden. De rechtse wind die door Europa waait staat haaks op de idealen van de verzetsstrijders die samen een blauwdruk opstelden voor een

samenleving na de oorlog. Het sociale stelsel dat mede dankzij hen is opgebouwd ligt onder vuur. Laten we dat gebeuren of gaan we daar een stokje voor steken?

Een van de onmisbare eigenschappen van de mens is het vermogen om in opstand te komen, schrijft Hessel. Verontwaardiging gekoppeld aan de hoop op een betere wereld leidt tot constructieve inzet. En de inzet van velen kan tot een kracht uitgroeien die de loop van de geschiedenis kan veranderen.

est verontwaardigd!

“Tegen de jonge mensen zeg ik: kijk om je heen, dan vind je genoeg thema’s die je verontwaardiging rechtvaardigen. Zoek en je zult vinden,” schrijft Hessel. De hartenkreet van Hessel kwam precies op het juiste moment en van de juiste persoon. Want in korte tijd was het een bestseller, zowel in Frankrijk als daarbuiten.

Wereldwijd verzet

De oproep van Hessel is vertaald in meer dan dertig talen. Een hele nieuwe generatie activisten heeft de tekst omarmd. De Spaanse *Indignados* die in mei 2011 aan de Puerta del Sol in Madrid wekenlang demonstreerden en discussieerden over een andere samenleving ontlenen hun naam direct aan het boekje van Hessel. De beweging is er o.a. in geslaagd om een hervorming van het kiesstelsel af te dwingen; in heel Spanje heeft ze tientallen huissuitzettingen weten te verhinderen en eindelijk is er een wet op de transparantie in de maak.

Sinds het vroege najaar is het stokje van wereldwijd verzet tegen de macht van het kapitaal in New York beland. Het

Occupy Wall Street-protest op Liberty Plaza in Manhattan heeft zich verspreid naar vele andere steden in de VS en elders. Op 15 oktober kwamen er in 82 landen, in 951 steden, mensen bijeen om met *Occupy*-acties te protesteren tegen de waanzin van het huidige financieel-economische systeem.

Het is nog te vroeg om te oordelen of de *Indignados* en de *Occupy*-bewegingen de aanzet vormen voor een mondiale sociale beweging die decennia van neoliberaal beleid en besparingen in de openbare sector kan terugdraaien. Feit is wel dat het protest uiting is van een wijdverspreide woede dat de economie slechts werkt voor een heel kleine groep. Hessel kan trots zijn op de jonge demonstranten over de hele wereld die hun verontwaardiging omzetten in een creatieve zoektocht naar een nieuwe samenleving. Ω

Stéphane Hessel. ‘Neem het niet!’ Van Gennepe, Amsterdam 2011. ISBN: 97894 6164 0383

Geachte heer / mevrouw

Nemens de gedeputeerden wil ik u graag mededelen dat we zijn net zijn allen de langdurige in bewaring gesteld zat. wij willen graag duidelijkheid hierover te weten. wij kunnen ons niet eens voorstellen dat we als onschuldige mensen die voor hun leven rezen en iedereen heeft zijn eingen verhaal zoals u weet. dat we toch door de Nederlandse autoriteiten geteisterd zijn in zo lang moeten vast zitten met zoveel onzekerheid over wat ons te wachten staat. hiermee bedbelen we als mensen zijn we nooit mee eens dat u op deze manier ons behandelt in van ons vredeid beroofd. dit is eingenlyk niet de bedoeling dat wij onze landen hebben verlaten met een if meer reden om jullie altes autoriteiten ons onmenselij, te behandelen. wij kwamen hier om juist ons te beschermen naar belijikbaar jullie hebben geen eenige gevoel voor wat we leiden. het is nu aan ons om onze stemmen te laten horen. en wij willen graag onze woorden naar de buitenwereld voortbrengen. jullie hebben ons in een centrum opgesloten in de hoop dat het jullie zou lukken om iedereen naar zijn zin te laten lopen.

naar helmas dat neemt heel veel tijd van ons leven af
 hier bij willen we u te doen komen onze stemmen die
 roept werden verhoord. in de hoop dat u hiermee in
 kunt doordat alle gedetineerden zich kunnen voorstellen
 wat allemaal gaande is. het is in ieder geval nu of nooit
 want wij zijn al lang ben van de manier ~~dat~~ waarmee
 u ons behandelt. wij voelen ons belaad.

mer zijn we met zijn allen recleur gesteld. daarom laten we u onze
 handtekeningen hierover ontvangen. om onze vrijheid terug te winnen -

Naam	voor letters	Geborte datum	Afdeling	Cellnummer	Detailnummer / Pasfoto nummer
Verkeni	M.T	09-09-1971	I	28	3346629
TRABU	E.L	02-03-1986	I	09	4055108
IL Doroedi	Z.H	21-07-1983	I		
INAH SIRENDI	S.Y.	19-01-1990			
SINGAMIA	S.D.	13-01-1990			
SINGH K.	S.K	17-03-1991			
MURATE	S	02-07-1986			
Flojempo	A.S	1985			
Apooridzy	A.K	10-5-1992			
MOEKASSIM	Q.F	04-07-81	I	11	770267
EVONG	E.D	02-09-1979	I	24	768696
KITIMAZ	A	20-10-1989	I	20	4992641
CHAKHAI	F	23-12-1989	I	15	768865
Salahi	uu	30-04-1983	I	32	
ASO	A.O	31-01-1990	I	41	572008

Op zoek naar toekomst beroofd worden van je vrijheid. Dit overkomt jaarlijks tienduizend vreemdelingen in Nederland. Verbijstering en pijn spreekt uit de brief die geschreven is door mensen in bewaring in de vreemdelingen detentie Rotterdam Airport.

De navolging van Jezus

Wat hebben christenen van verschillende tradities gemeenschappelijk? Er is grote verdeeldheid over belangrijke en minder belangrijke theologische opvattingen en er is een groot verschil in de vormen waarin mensen hun geloof beleven.

- door Mattias

Het is onwaarschijnlijk dat we ooit recht zullen doen aan de diversiteit aan meningen en gedachten over Jezus. Zijn naam staat garant voor felle discussies of ontwijkende antwoorden. De man uit eerste eeuws Palestina heeft al lang plaats gemaakt voor een breed spectrum aan overtuigingen, woorden en daden. Het is niet waarschijnlijk dat er ooit overeenstemming komt over wat het 'goede' christelijke geloof (*orthodoxie*) eigenlijk is. Maar als we kijken naar 'goede daden' (*orthopraxis*) blijken de meningen veel minder sterk uiteen te lopen. Sterker nog, zowel de katholieke als de protestantse traditie kennen een eeuwenlange nadruk op de navolging van Jezus.

Sociale uitsluiting doorbreken

Een aantal voorbeelden. Franciscus van Assisi zag zijn radicale armoede en om-

kijken naar mens en dier als navolging van Jezus. Thomas a Kempis schreef in de 15e eeuw zijn beroemde boek *De Imitatione Christi* (Over de navolging van Christus) in de traditie van de Moderne Devotie. Hij begint daarin met de stelling dat het onze voornaamste zorg zou moeten zijn 'ons diepgaand te bezinnen op het leven van Jezus Christus'. De evangelische beweging maakte de vraag naar de navolging van Jezus tot een bekende afkorting: 'W.W.J.D.' (What Would Jesus Do?). Oorspronkelijk was deze vraag de subtitel van een boek van Charles Sheldon (1896) waarin hij beschreef hoe radicaal het leven van zijn kerkgenootschap veranderde toen ze Jezus' woorden in de praktijk gingen brengen. Op een poster uit de jaren '90 stond: *How Can You Worship A Homeless Man On Sunday And Ignore One On Monday?* Al deze voorbeelden laten zien dat het niet de bedoeling is je opeens te gaan gedragen als een eerste eeuwse Jood in Ro-

meins gebied, maar om te handelen 'in de geest van Jezus', naar zijn voorbeeld. Jezus volgen kan verschillende dingen betekenen. Soms ligt de nadruk op zijn intieme relatie met God (want kijk maar eens hoe vaak hij in het evangelie gaat bidden op een afgelegen plek) en soms op de wonderen (zouden wij dat ook kunnen?). Veel vaker echter ligt de nadruk op zijn liefde voor de armen en de verdrukten. Jezus zocht landverraders, prostituees en rebellen op, at met hen aan tafel en doorbrak zo elke vorm van sociale uitsluiting.

Een dakloze God

Hoe kunnen wij dat voorbeeld navolgen? Een aantal suggesties:

- *Het afleggen van macht en rechten.* Een van de eerste christelijke schrijvers verwoordde het blasfemische idee van de incarnatie door te zeggen dat Jezus weliswaar de gestalte van God had, maar daar actief afstand van deed en de gedaante van een slaaf aannam (Brief van Paulus aan de Filippenzen, 2). In plaats van uit de hemel iets te regelen om de problemen op aarde op te lossen, koos God ervoor om te

ezus in de marge

komen wonen midden in de menselijke rotzooi. Veel mensen na Paulus erkenden dat als dit de weg van God was, het ook de weg zou moeten zijn voor zijn volgelingen. Niet een route naar macht en invloed, maar een weg van het afleggen van eigen privileges. Niet regentesk van bovenaf helpen, maar afdalen in de modder om te le-

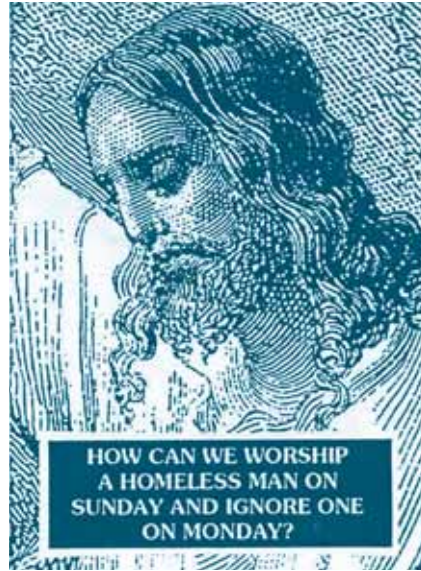
ven naast de gebrokenen en gemarginaliseerden. Wie zijn de gemarginaliseerden in onze samenleving? Ik denk de armen, ongedocumenteerden, alleenstaande moeders, prostituees, gehandicapten, zieken, gevangenen en nog vele anderen. Naast hen gaan staan is niet alleen 'liefdadigheid' en 'barmhartigheid'. Het roept grote maat-

schappijkritische vragen op. 'Hoe kan het dat de ene mens zoveel heeft, terwijl de andere honger lijdt?'

- *Liefde voor de mensen in de marge.* Een van de meest opvallende dingen aan de beschrijving van het leven van Jezus is de constante aanwezigheid van armen, weduwen en wezen, gemarginaliseerden en – zoals een bevrien-

de dominee zegt – ‘hufters’. In tegenstelling tot de verwachte veroordeling, sprak Jezus hen juist aan als degenen die het koninkrijk van God zouden kunnen zien en ontvangen. De harde woorden – addereengebroed, witgeverfde graven – bewaarde hij voor de religieuze elite. Tertullianus schreef in de derde eeuw: ‘Het is onze zorg voor de hulpelozen, de liefde die we in de praktijk brengen, die ons kenmerkt in de ogen van veel van onze tegenstanders. Ze zeggen ‘Kijk hoe ze elkaar liefhebben!’’. De navolging van Jezus gebeurt in het contact met mensen die het minder hebben dan wij. Dat botst op het ideaal van succes van onze samenleving, want deze mensen zijn misschien wel niet cool en helpen je zeker niet verder met je carrière. Jezus volgen naar de marges van de samenleving is een stap zetten buiten onze comfort zone. In een van de boeken over ‘Nieuwe Monastiek’ schrijft Shane Claiborne: “De meest gevaarlijke positie waarin een christen kan verkeren is misschien wel in veiligheid en op zijn gemak.”

- *Verhalen die voor iedereen te begrijpen zijn.* Jezus vertelde verhalen over het koninkrijk van God. Dat waren geen hoogdravende uiteenzettingen, maar verhalen over zaaiers, wijngaarden en gemene rechters. Vrij vaak combineer-

de hij deze met inside jokes die pasten in de verwachting van zijn tijd. Als ik u vertel dat de oranje leeuw in z'n hemd staat door de nieuwe wetgeving van het kabinet, weet u prima wat ik bedoel. Wij kunnen ook verhalen vertellen die voor iedereen te begrijpen zijn. Deze verhalen onderstrepen onze diepgaande hoop dat God deze wereld weer recht wil zetten. Dat is iets totaal anders dan vanuit de hoogte preken en mensen vertellen ‘hoe het eigenlijk echt zit’. Verhalen zijn zingevend en nodigen uit om je te identificeren met een van de hoofdrolspelers. We hoeven niet te preken en anderen de ‘waarheid’ door de strot te duwen, maar mogen vertellen over

onze hoop, onze dromen.

- *In contact met God.* Volgens Johannes kon Jezus niets doen zonder dat hij het zijn Vader in de hemel zag doen. Dat is nogal wat, niet iets wat ik over mezelf zou durven zeggen. We kunnen zoeken naar manieren om spiritualiteit en ervaring te integreren in het dagelijks leven. Daarmee wordt God niet alleen iets voor de zondag, maar wordt hij een constante factor in alledaagse keuzes en ontmoetingen.
- *Leven in gemeenschap met andere mensen.* In tegenstelling tot veel andere religieuze teksten, kennen we van Jezus vooral verhalen die hij vertelde aan een groep mensen die midden in de wereld stonden. Hij was geen wijze goeroe die op grote afstand onderwees, maar leefde tussen de vissers, handelaren en tollenaars. Zijn voorbeeld staat haaks op het extreme individualisme van de moderne tijd.

Volgens mij passen deze vijf elementen zowel binnen de kaders van de eenentwintigste eeuw als in de tradities van eeuwen. Christenen vanuit verschillende achtergronden kunnen elkaar treffen in de navolging van Jezus. Mogen wij onze dakloze God van zondag ook volgen op alle andere dagen van de week. Ω

Het leven delen van geillegaliseerde mensen

“De eerste die een hek plaatste om een stuk land en op de gedachte kwam te zeggen: ‘Dit is van mij’, en mensen trof die simpel genoeg waren hem te geloven; die persoon was de echte grondlegger van de burgerlijke samenleving. Hoeveel misdaden, oorlogen en moorden waren ons bespaard gebleven als iemand de palen van dat hek uit de grond had gerukt en zijn medemensen had toegeroepen: ‘Geloof die bedrieger toch niet; jullie zijn verloren wanneer jullie vergeten dat de vruchten weliswaar aan allen behoren, maar de aarde aan niemand.’”

(Jean Jacques Rousseau)

- door Sarah Leuders

Inmiddels leef ik, als nieuwe vrijwilliger van *Aktion Sühnezeichen Friedensdienste* (ASF), alweer enige tijd temidden van de levendigheid van het Jeannette Noëlhuis. Ik heb het gevoel dat nog maar gisteren enkele vriendelijke gezichten de deur voor mij open deden en mij met alles wat ik voor een jaar had meegenomen welkom heetten.

Ik kom uit Erlangen, een studentenstad in Zuid-Duitsland. Na mijn eindexamen van de middelbare school had ik veel zin om er op uit te trekken. Ik was blij dat ik via ASF voor een jaar naar het Jeannette Noëlhuis kon gaan. In Erlangen heb ik al veel te maken

gehad met vluchtelingen, want er zijn daar drie centra voor ‘gedoogde’ vluchtelingen.

Er zijn in Duitsland bijna 90.000 ‘gedoogde’ vluchtelingen: mensen van wie de asielaanvraag afgewezen is, maar die om diverse redenen (b.v. ziekte of geen paspoort) niet kunnen vertrekken. Een gedoogstatus duurt drie maanden, daarna moet deze opnieuw worden aangevraagd. Elke keer weer dreigt men het land uitgezet te worden. Zo’n gedoogstatus beperkt de levensmogelijkheden van mensen aanzienlijk. Zo kan men maar beperkt aanspraak maken op medische verzorging, werken mag niet, mensen moe-

ten voedselpakketten eten in plaats van dat ze geld krijgen om zelf voedsel te kopen; ze mogen de stad waar ze verblijven niet verlaten en ook de kamer die hen is toegewezen moet verplicht bewoond worden. In Duitsland leven 53.000 mensen inmiddels langer dan zes jaar in deze onmenselijke omstandigheden, waaronder ook veel gezinnen met kinderen en ouderen.

Met de groep *Flunterl* (Ondersteuning van vluchtelingen in Erlangen, www.flunterl.blogspot.de) gaven vrienden van me en ik huiswerkbegeleiding en Duitse les aan deze ‘gedoogden’. We planden leuke uitstapjes voor de kinderen. We organiseerden ook demonstraties en openbare bijeenkomsten om te pleiten voor meer rechten voor vluchtelingen in Duitsland en trokken de straat op met ons antiracistische straattheater.

Ik ben dus blij nog een hele tijd in het Jeannette Noëlhuis te mogen wonen en te kunnen ervaren hoe het is om intensief het leven van geillegaliseerde mensen te delen. Ω

Boompje zonder wortel

of: de wona

Uit biologielessen weten we allemaal dat zonder wortels een plant niet kan leven. De wortels bieden houvast, zodat het prille plantje niet omwaait in de wind. De wortels voeden ook, zodat het plantje groot en sterk kan worden. Zonder wortels geen leven! Ook de mens is een biologisch wezen en mensenkinderen hebben dezelfde noden als een ontluikend plantje. Een kind moet een thuis hebben, op een stabiele plek, liefst met vader en moeder. Maar kinderen in asielzoekerscentra worden, om deze worteling te voorkomen, continu rondgepompt.

- door Liesbeth

De vier kleine kinderen die een week lang met hun moeder bij ons logeerden om te voorkomen dat ze op straat moesten slapen, wisten aardig wat te vertellen over hun zwerftocht langs asielzoekerscentra (AZC's). Ze vertelden over de AZC's waarin ze geboren waren en alle AZC's waar ze gewoond hadden en steeds opnieuw moesten wennen. Ik moest denken aan de kinderen van een andere huisgenoot, die een week voordat hun school weer begon opeens gedwongen moesten verhuizen. Er werd hen meegedeeld dat het weer eens tijd werd om te verhuizen. In de ogen van de Nederlandse overheid hebben deze 'vreemdelingenkinderen' geen recht

om zich te wortelen, om zich te hechten. En dus hebben zijn kinderen in twee jaar tijd al in vier AZC's gewoond. Voor de oudste jongen zou het zijn eerste jaar zijn op het voortgezet onderwijs. Dit is altijd een spannende stap voor een kind, maar voor deze jongen werd het wel heel erg spannend. Want een week voor aanvang van de school moesten zijn ouders maar snel een andere school zoeken.

Rekbaarheid van de kinderziel

Maar goed, nu dan het wonder: deze groep ontwortelde kinderen zijn enorm leuke kinderen! Slim, vrolijk, sterk en sociaal. Hoe kan dat toch? Het is de rekbaarheid van de kinderziel, van het kinderhart dat snel vergeet en vergeeft. Het zijn de ogen van kinderen die zoeken naar iets leuks, naar het mooie in het leven en niet naar het slechte.

Marcel, de oudste van onze vier logerende kinderen, wist alle AZC's waar hij in heeft gewoond nog precies op te sommen. Hij had ook o.a. in Leiden in het ACZ gewoond. Maar hij had nog

els

leren zijn de wereld nog niet uit

nooit de zee gezien. Nou, dat kon Frits niet geloven en dus werden alle kindjes in een geleende auto geladen en stonden ze op een zondagmiddag op het strand naar de Noordzee te kijken. Het zonnetje scheen en na wat angstig aftasten verdween hun angst en renden ze rond in het water. De Noordzee krul-

de zich om hun tenen en hun voetjes verzonken in het Hollandse zand.

Op 16 november jl werd in de Nieuwe Liefde in Amsterdam een middag gewijd aan het thema 'Kinderen zonder Verblijfsvergunning'. In de presentaties van Jorg Werner van *Defence for Children*

en Karin Kloosterboer van Unicef werd duidelijk gemaakt dat wanneer een kind vijf jaar of langer in een land woont, het daar wortelt. Of de overheid het nu wil of niet, wortel schieten ze vanzelf wel. De natuur houdt je immers nooit tegen. Ω

Apartheid in Nederland

Op 27 september hield 'Vluchtelingen op Straat' een demonstratie in Den Haag, om te protesteren tegen de verslechterende situatie voor niet erkende vluchtelingen in Nederland. 'Vluchtelingen op Straat' is een zelf-organisatie van ongedocumenteerden uit allerlei landen, en wordt bijgestaan door STIL in Utrecht en PRIME in Den Haag.

In haar toespraak wees dr. Helen Hintjens, docente aan het *Institute for Social Studies* in Den Haag, erop dat 'apartheid' en 'rassenscheiding' nog springlevend zijn.

Apartheid. - U kent het woord, iedereen weet wat apartheid was in Zuid-Afrika. Het was een systeem waarin de Afrikaanse meerderheid geen vrijheid van beweging had in eigen land. Apartheid behoort tot het verleden. De Zuid-Afrikaanse apartheid is overwonnen, door een combinatie van binnenlandse en buitenlandse protesten.

Rassenscheiding. – Iedereen kent de geschiedenis van rassenscheiding, waarbij blanken en zwarten werden gescheiden in de Verenigde Staten en elders in de wereld, op basis van huidskleur. De burgerrechtenbeweging bracht gelijke rechten voor iedereen in plaats van rassenscheiding. Iedereen kent dat verhaal en rassenscheiding is nu iets van het verleden. Je hebt nu geen ver-

gunning nodig om een stad in te komen. Je kunt trouwen met wie je wilt, wie het ook is. En je hoeft niet langer bang te zijn om opgesloten te worden, alleen omdat je zonder vergunning op de verkeerde plek bent. We hebben allemaal gelijke rechten. Klopt toch?

Wereldwijde apartheid

Fout! In Europa zijn er vandaag de dag mensen die niet mogen trouwen, en niet zozeer met iemand van de verkeerde huidskleur, maar met helemaal niemand. Sommigen kunnen worden gearresteerd, zelfs zonder dat ze op een verkeerde plek zijn, maar alleen omdat ze in Europa zijn. Zij zijn permanent en overal zonder verblijfsvergunning. In Europa worden vandaag sommige mensen afgescheiden van de rest van de sa-

menleving. Ze kunnen zelfs geen onderdak krijgen in de daklozenopvang; dat wordt niet toegestaan. Apartheid is springlevend, en het is Europese apartheid, wereldwijde apartheid.

Apartheid in Europa en in Nederland is tegenwoordig iets wat dagelijks gebeurt in onze steden, onze straten en buurten. Apartheid is dagelijks werkzaam in het stadhuis, in de tram, de trein en bus, en op de werkplek, in de zorg, op scholen, universiteiten en op politiebureaus. Als je het eenmaal ziet, kun je het niet langer negeren. De meeste mensen zien het niet.

Er is nu één wet voor de meerderheid, die legitieme rechten heeft, en er is géén wet voor de ongedocumenteerde

nd en Europa

minderheid. Zij worden door niemand beschermd. Voor hen is Europa een weteloos gebied, zonder gelijkheid, zonder vrijheid, zonder veiligheid; voor hen is Europa een continent van illusies, van bittere teleurstellingen en onnodige wreedheid voor hen die zijn ontkomen aan verschrikkingen, die de meeste Europeanen alleen op televisie hebben gezien.

Een onzichtbare minderheid

In Zuid-Afrika was apartheid voordelig voor een kleine elite en sloot het de overgrote meerderheid van de bevolking uit. Maar in Europa beschermt deze apartheid de ruime meerderheid tegen een kleine zwakke minderheid, die vrijwel onzichtbaar is. De meeste mensen zien de ongedocumenteerden niet; lopend op straat weten ze niet dat die er ook zijn. Anders dan in Zuid-Afrika of het diepe zuiden van de Verenigde Staten zijn apartheid en rassenscheiding vandaag niet direct zichtbaar in Europa. Je moet weten hoe je ze herkent. In het Europa van nu willen apartheid en rassenscheiding niet bij name genoemd worden. Ze blijven onzichtbaar achter

het officiële beleid van ‘streng maar rechtvaardig’ immigratiebeheersing. Europese apartheid betekent dat alle macht van de staat - van de politie, van de uitsluitingsmechanismen, van gevangenissen en vliegtuigen – wordt ingezet tegen de leden van een kleine minderheid, zwak, kwetsbaar, vaak zonder rechtshulp, en in toenemende mate gecriminaliseerd.

Een ongedocumenteerde kan een doctorstitel hebben, kan vrijwilligerswerk doen, of kinderen hebben die in Nederland geboren zijn, maar dat geeft hem of haar geen enkel recht. Afgewezen asielzoekers, mensen die op andere wijze ongedocumenteerd zijn geraakt, en stateloze mensen zoals Roma en Palestijnen, zij die vluchten voor oorlog in Somalië, Congo, Afghanistan of Irak, - zij allen zijn ongewenst. Niet gewenst door Europese overheden. Wat zij ook maar bijdragen aan de samenleving, het is niet in tel. Hun vrijwilligerswerk krijgt geen erkenning, hun gemeenschapsbanden worden zwakker doordat ze alle rechten kwijtraan. Omdat zij kans lopen op deportatie en detentie, vrezen sommige Europeanen om zich met hen in te laten, uit angst om ook gecriminaliseerd te worden.

Onruststokers

Amerikaanse Indianen, zwarte Afrikanen in Zuid-Afrika, oorspronkelijke inwoners van Australië en Canada, en vrouwen in vele landen - zij kregen kiesrecht na jaren van strijd, eisen en campagnes voeren. Wie om rechten vroegen werden onruststokers genoemd, subversieve elementen, die de maatschap-

pelijke rust verstoorden waarmee de armen en onaanzienlijken op hun plek gehouden werden. In Europa moeten wij vandaag trots zijn dat we onruststokers genoemd worden, tegenover een systeem dat welbewust sommige mensen, de ongedocumenteerden, uitsluit van het recht om zelfs maar rechten te

hebben, of van het recht om wat dan ook te eisen. De status van ongedocumenteerde mensen in het Europa van nu is die van non-person, een niemand. Dit is volstrekt intolerabel voor ieder met een greintje humaniteit. We moeten ervoor vechten dat de ongedocumenteerden weer recht op rechten krijgen.

De situatie wordt steeds slechter. In de woorden van een medewerker van PRIME: “Ik zie het dagelijks en de dramatische toestanden die we in het kantoor meemaken worden steeds erger.” Bij STIL in Utrecht heeft men dezelfde ervaring. Geef daadwerkelijke steun aan deze organisaties, die zelf weer ongedocumenteerde mensen ondersteunen. Steun campagnes voor arbeidsrechten voor ongedocumenteerde werknemers. Steun LOS, de landelijke campagne voor ongedocumenteerden. Breng het ter sprake bij je bureaus, je collega’s, bij ambtenaren die claimen dat ze namens jou werken. Vertel ze dat je niet wilt leven in een land, in een Europa, dat afscheid neemt van zijn historische praktijk van tolerantie en asiolverlening aan wie vluchtte voor oorlog. Hou eraan vast dat we niet mogen terugkeren naar de erfenis van heksenjachten en zondebokken aanwijzen, inclusief godsdienstige vervolging. We willen niet dat de

Europese Middeleeuwen terugkeren. De intolerantie en het fanatisme, dat sommigen menen te zien in de Islam, is een groter gevaar voor Europeanen dan voor de moslimwereld, waar de Arabische lente het verlangen laat zien naar vernieuwing en meer integriteit. In deze tijd vol risico's heeft Europa de rest van de wereld nodig, en moet het juist niet met de rug naar de toekomst gaan staan. We moeten beginnen met het beleid aan te vechten van de Europese Unie, dat dit allemaal mogelijk maakt, beleid dat zelfs van de lidstaten eist om 'hard op te treden'.*

Apartheid in Zuid-Afrika kon niet eeuwig duren. Rassenscheiding in het zuiden van de Verenigde Staten moest ook beëindigd worden. Apartheid in Europa zal ook moeten stoppen, maar laten we ervoor zorgen dat dat zo snel mogelijk gebeurt, door onze stem te laten horen en te weigeren om passief te blijven of ons monddood te laten maken. Misschien kunnen we daarmee ook onnodig lijden in de toekomst voorkomen. Ω

* Zie de Council Directive 2002/90/EC (28 november 2002)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0090:EN:HTML>

Vertaald uit het Engels door Frans Zoer

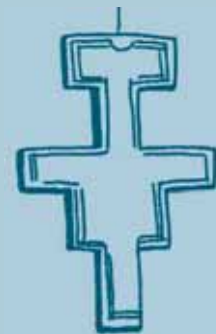
AGENDA

NOEL HUIS AGENDA

GEBEDSVIERINGEN

- Elke woensdag: avondgebed
- **Woensdag 8 februari 2012:** avondmaalsviering rond de persoon van Martin Buber.
- **Woensdag 2 mei 2012:** eucharistieviering ter gelegenheid van de Dag van de Arbeid, de feestdag van de Heilige Josef Arbeider - en 79 jaar Catholic Worker!

Alle vieringen beginnen om 20.00 uur. Bel even als je om 18.00 uur bij onze maaltijd aan wilt schuiven.

RONDE TAFEL GESPREKKEN

Heerlijk eenvoudig

Op **vrijdag 27 januari** vertelt Johan ter Beek over zijn nieuwe boek *Heerlijk Eenvoudig*.

We leven in een interessante, maar tegelijkertijd ook problematische wereld. De onderlaag van de mensheid komt om van de honger, terwijl de bovenlaag letterlijk ziek is van te veel eten. Ons leven is stressvol, gejaagd en druk. Lifestyle boekjes doen het goed, maar die helpen maar voor een korte tijd. Wat is het christelijke antwoord op de grote vragen van onze tijd? Wat zou een christelijke 'lifestyle' vandaag de dag zijn? Johan deelt naar aanleiding van zijn boek *Heerlijk Eenvoudig* zijn theologische inzichten over Christendom als 'lifestyle'; over het verhaal van God, duurzaamheid, rechtvaardigheid en eenvoud.

De ronde tafelgesprekken beginnen om 19.30 uur. Bel even als je om 18.00 uur bij onze maaltijd aan wilt schuiven.

John Woolman (1720-1770)

“De enige manier om een slaaf christelijk te behandelen, is door hem of haar vrij te laten.”

In het heiligenboek* in onze kapel staan niet alleen gecanoniseerde heiligen als de heilige Elisabeth van Hongarije, die tot ontsteltenis van haar adellijke schoonfamilie geen voedsel at dat door onrecht of uitbuiting was verkregen, maar ook mensen als John Woolman, een Amerikaanse quaker.

- door Frits

John Woolman was van beroep kleermaker. Gaandeweg voelde hij zich steeds meer geroepen om zich met hart en ziel in te zetten voor een wereld zonder slavernij, uitbuiting en oorlog. Hij begon hierover te spreken in de samenkomsten

van de quakers in zijn dorpje ten oosten van Philadelphia. Maar al gauw ondernam hij lange voetreizen om slavenhoudende quakers te vermanen. Hij geloofde dat daden overtuigender zijn dan woorden. Daarom accepteerde hij geen gastvrijheid in de huizen van mensen die slaven hielden. En hij at niets dat was gemaakt met suiker en droeg geen geverfde kleding, omdat suiker en verfstoffen werden geproduceerd door Westindische slaven.

Zelf streef ik ernaar fairtrade producten te gebruiken of afgedankte dingen die best nog een tijdje mee kunnen. Maar als die er niet zijn of niet aan mijn eisen voldoen, bijt ik niet op een houtje maar schakel ik zonder al te veel scrupules over op ‘gangbaar’, daarbij hongerlonen, kaalkap, vergiftigde rivieren, lege zeeën enz. voor lief nemend.

Het zaad van oorlog

John Woolman deelt met heiligen als Franciscus het inzicht dat ons verlangen naar luxe en onnodig bezit de wortel is van alle onderdrukking en oorlog. Hij was vastbesloten om niet alleen alle directe onderdrukking van zijn medemensen te vermijden, maar om ook ieder indirect genieten van uitbuiting uit te bannen. “Laten we onderzoeken of het zaad van oorlog voeding vindt in onze schatten, onze meubels en onze kleren, of niet.”

Als ik dat nu doe, moet ik bekennen dat ik meer zaden van onrecht vind dan me lief is. Met name een ‘gratis’ nieuwe &

72): fair trade heilige

ten.”

betoverende smartphone vol zeldzame metalen, waarvoor in Oost-Congo kindmijnwerkers en kindsoldaten worden opgeofferd, brandt af en toe in mijn zak. In oorlogstijd weigerde John Woolman om extra oorlogsbelasting te betalen. Hij ondernam een vredesmissie naar Indiaans gebied. Hij wilde hun leven en de geest van waaruit zij leven leren kennen en van hun visie op de waarheid leren. Tijdens enkele ontmoetingen kon hij in stilte met Indianen zitten en in die stille gemeenschap ervaren.

Een transformerende kracht

In 1772 voelde Woolman zich geroepen om naar Engeland te reizen om daar bij de quakers te getuigen over het kwaad van de slavernij en te waarschuwen tegen de verleidingen van handel en vrees. Hij reisde wijd en zijd rond en sprak in quakersamenkomsten. In York stierf hij aan pokken. Uit Woolmans dagboek blijkt hoe een quaker *concern* (opdracht/ roeping/ zorg) in het hart van één mens niet alleen het leven van die ene mens kan hervormen, maar ook anderen kan aansteken en een transfor-

merende kracht kan worden in zijn tijd en wereld.

Het is voor mij een zegen dat wij af en toe stil staan bij deze heiligen om mij bewust te worden van eigen tekort schieten en inspiratie op te doen om mij te blijven inzetten voor een wereld zonder uitbuiting en oorlog en om in onze tijd de scheiding op te heffen tussen legale mensen met veel rechten en privileges en rechteloze illegale mensen die naar willekeur kunnen worden uitgebuit en opgejaagd. Want is niet de enige manier om een geïlegaliseerde medemens christelijk te behandelen, haar of hem als volwaardig medemens te behandelen?!

* 'All Saints', door Robert Ellsberg. *Crossroads* 10/97

AGENDA

NOEL HUIS AGENDA (vervolg)

RONDE TAFEL GESPREKKEN

Een stralende toekomst

Op **vrijdag 24 februari** komt Peer de Rijk van World Information Service on Energy (WISE) ons bijpraten over de stand van zaken op kernenergiegebied en over hoe wij op een meer verantwoorde wijze met energie kunnen omgaan.

Geknipt voor u!

Geen strafbaarstelling illegaliteit... Of toch wel?

Minister Leers wil illegaal verblijf niet benoemen als misdrijf, maar als overtreding. Dit is een tegemoetkoming aan het bezwaar dat hulpverleners anders direct ook strafbaar zouden worden als 'medeplichtigen' aan een misdrijf (in dit geval: illegaal in Nederland verblijven). Maar er zitten addertjes onder het gras. Als een illegaal verklaarde tweemaal opgepakt is, boetes heeft betaald dan wel straf heeft uitgezeten, en met een inreisverbod op zak tóch weer in Nederland wordt aangetroffen, dan pleegt diegene een misdrijf, en zijn de hulpverleners van dat moment ook strafbaar. Er zijn al hulpverleners die hebben verklaard graag als eerste gearresteerd te willen worden.

Bradley Manning

Na 560 dagen hechtenis, waarvan 250 in eenzame opsluiting, gaat het proces tegen Bradley Manning binnenkort eindelijk van start. Het Amerikaanse leger heeft aangekondigd dat de verhoren in Washington DC plaats zullen vinden vanaf 16 december. Manning (23), voorheen als soldaat gestationeerd in Irak, wordt

ervan beschuldigd veel geheime informatie over oorlogsmisdaden van Amerikanen in Irak naar buiten te hebben gebracht. Volgens journalisten was deze informatie mede aanleiding voor de jongerenbewegingen die zorgden voor een Arabische Lente en een wereldwijde Occupy-beweging. Voor het Amerikaanse leger gaat het om een heikel proces, omdat het zaken betreft die het leger in verlegenheid kunnen brengen. Manning riskeert levenslange gevangenisstraf.

Anti-Nazi priester Carl Lampert zalig verklaard

De in 1944 door de Nazi's vermoorde Oostenrijkse priester Carl Lampert is op 13 november in zijn geboorteplaats Dornbirn (Oostenrijk) zaligverklaard. Na de annexatie van Oostenrijk speelde Lampert een leidende rol in het conflict tussen de kerk in Tirol en de lokale Nazi-overheid. In 1939 werd hij gearresteerd en overgebracht naar het concentratiekamp Dachau. Hij werd echter weer vrij gelaten. In 1943 werd hij met 40 anderen beschuldigd van hulp aan vijandelijke krachten en van spionage. Tijdens een ondervraging die tot zijn vrijlating had kunnen leiden, verklaarde Lampert: "Ik blijf trouw

aan mijn kerk en mijn priesterschap. Ik sta aan de kant van Christus en houdt van zijn Kerk." Lampert werd ter dood veroordeeld en samen met twee andere priesters, Herbert Simoleit en Friedrich Lorenz, onthoofd.

Natuurgebied moet plaats maken voor marinebasis

Dankzij hevig geweldloos protest van de lokale bevolking en steunbetuigingen vanuit de hele wereld, heeft de Zuid-Koreaanse marine er op 18 november van afgezien Gureombi, een glad stuk vulkanische rots op het Zuid-Koreaanse eilandje Jeju, op te blazen. Het eiland staat op de Unesco-lijst van Zeven Natuurlijke Wereldwonderen. Gureombi moet plaats maken voor een marinebasis die volgens plannen thuishaven wordt van Amerikaanse schepen die Aegis Kruisraketten vervoeren. De haven moet een belangrijke schakel worden in het Amerikaanse Missile Defense System. Al Jazeera heeft een documentaire gemaakt over de strijd van de eilandbewoners, met als titel 'A Call Against Arms – Jeju' (te zien op YouTube).

Schiphol: poort naar Europa?

**Jullie ontnemen de armen in de
poort hun recht. Maar haat het kwade,
heb het goede lief en ... zorg dat er
recht wordt gedaan in de poort!**

Uit Amos 5:12-15

De wakes bij de migrantengevangenis op Schiphol Oost
in de tijd voor Pasen 2012 beginnen op Aswoensdag
22 februari, gaan door op alle zondagen en
Goede Vrijdag en eindigen op Pasen 8 april.

Voor meer informatie:

www.schipholwakes.nl

of 06-30295461

BEDELNAP

- Voor het huis komen koffie, suiker, aardappels, tomatensaus, broodbeleg en UHT melk altijd van pas. Net als zeep, shampoo en tandpasta.
- We zijn ook blij met dekens, dekbedden, dekbedovertrekken en eenpersoonsmatrassen die nog een tweede ronde dienst kunnen doen.
- Koffiemokken, glazen en een compleet kinderzitje voor achterop de fiets zijn ook welkom.
- Gebed en financiële steun blijven onontbeerlijk!

JEANNETTE NOËLHUIS

Dantestraat 202

Postbus 12622

1100 AP Amsterdam

tel. 020 - 699 8 996

e-mail: noelhuis@antenna.nl

(NB e-mail alleen voor niet-spoedeisende zaken!)

www.antenna.nl/noelhuis

giro 27.25.828

WAKES HER EN DER

Wakes bij grensgevangenis Schiphol-Oost: Elke tweede zondag van de maand is er van 14.00 – 15.00 u. een wake bij het cellencomplex op Schiphol Oost (Ten Pol 64, 1438 AJ Oude Meer). Om 13.40 u. vertrekt een auto vanaf de parkeerplaats naast restaurant Wagamama op station Zuid-WTC naar het cellencomplex. Meer informatie over deze wakes, over de wakes in de Vastentijd en over wakes bij de migrantengevangenissen in Zaandam, Kamp Zeist en Rotterdam Airport, zie: www.schipholwakes.nl

Geen zwaarden maar ploegscharen: EADS is een van de grootste wapenbedrijven van Europa. Het maakt naast Airbus passagiersvliegtuigen onder meer gevechtsvliegtuigen en raketwerpers en werkt aan nieuwe Europese kernwapens. Het hoofdkantoor van EADS is gevestigd in Nederland. De jaarlijkse aandeelhoudersvergadering vindt eind mei 2012 plaats in Amsterdam. Als de (groot)aandeelhouders af en aan rijden, spreken wij ons graag met de Campagne tegen Wapenhandel uit tegen de productie van kernwapens en de export van wapens naar oorlogsgebieden en dictaturen en voor de productie van nuttige civiele producten. Kijk voor de precieze datum en plek van deze wake in het voorjaar op onze website of op stopwapenhandel.org.

